The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען 6830 6831 פריניטי

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7463 — Tuesday, December 16th, 1930 — יום ג׳, כ״ו כסלו. (צווייטער טאג חנוכה) פרשה מקץ, תרצ״א. — טאראנטא, דינסטאג דער 16־טער דעצעמבער, 1930. — PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY DEC 18 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N Y

די אמעריקאנער אידען מוזען העלפען זייערע ברידער אין אייראפע-איינשטיין

אפעלירט צו אמעריקאנער אידען אז זיי זאלען פארטזעצען זייער הילף פאר ליידענדען אייראפעאישען אידענטום. — לויבט וואונדערבארע „דזשאינט" ארבייט. — א העלפט פון מזרח־אייראפעאישען אידענטום איז אין נויט.

סעמועל פעקטאר, מ.פ.
איינציגער אידישער פארלאמענט פאר־טרעטער ביי ליבעראלער קאנווענשאן.

ניו יארק, דעצ. 15, (איטא).

א שטארקער אפיעל צו די אמעריקאנער אידען, אז זיי זאלען דערמעגליכען אויף ווייטער די הילפס־ארבייט פון דער אמעריקען דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע, אין אייראפע, איז היינט גע־מאכט געווארען פון פראפעסאר אלבערט איינשטיין, ביי א פארזאמלונג פון די פיהרענדע אידען אין ניו יארק.

די פארזאמלונג איז אפגעהאלטען געווארען אין דער הויז פון דזשיימס ראזענבערג.

„דאס אידישע פאלק", האט איינ־שטיין דערקלערט, שטעהט שטענדיג פאראייניגט און רופט זיך אפ אויף דאס ליידען פון זייערע ברידער אין יעדען טייל פון דער וועלט. אמווייניגסטענס א העלפט פון פון דעם מזרח־אייראפעאישען אידענטום איז סאציאל און עקאנאמיש אין א ניט־געזונטען צושטאנד", האט ער געזאגט.

„דאס איז טיילווייז א רעזולטאט פון דער אלגעמיינער איצטיגער דעפרעסיע. די אמעריקען דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע האט אויפגעטאן וואונדערבארע ארבייט פאר פארלייכטערענדיג די לאגע פון יענע אומגליקליכע. איך בין דאריבער פולשטענדיג איבערצייגט, אז די אמעריקאנער אידען וועלען פארזעצען די דא־זיגע ארבייט. בלויז ווען אלע אידען ווע־לען אנהאלטען זייערע ברידערליכע גע־פיהלען קאנען מיר דערגרייכען זעלבסט־רעספעקט און אנערקענונג אין אונזער גע־זעלשאפט", האט איינשטיין פארענדיג־ט זיין אפיעל.

פרעמיער פוירגוזאן האט רעזיגנירט

נעכטען האט פרעמיער פוירגוזאן רע־זיגנירט פון זיין אמט אלס פראווינציעלער פרעמיער. זיין רעזיגנאציע האט ער אריינגעגעבען פונקט 5 אזייגער פאר־נאכט.

ניייער רעוואלוציאנערער אויסברוך אין שפאניען דערטרונקען אין בלוט

דאפעלטע וואך געשטעלט ארום קעניגליכען פאלאץ. — לופט פליהער סקאדראן האט רעוואלטירט. — פראנקא, אנפיהרער פון פרישען אויסברוך, ראטעוועט זיך קוים מיט'ן לעבען. — קריעגס־צושטאנד אין גאנץ שפאניע.

מיטשעל פ. היפבורן, מ.פ.
אויסשטעהענדער קאנדידאט פאר דער ליבעראלער פיהרערשאפט.

צוליעב דער שטרענגער צענזור וואס די שפאנישע רעגירונג האט איינגעפיהרט היינט, אזוי שנעל ווי די היינטיגע רע־וואלוציע איז אויסגעבראכען, איז דער פאלגענדער באריכט איבערגעשיקט גע־ווארען דורכ'ן טעלעפאן פון מאדריד קיין בוענאס־איירעס, און פון דארט איז עס איבערגעשיקט געווארען איבער גאנץ אמעריקע.

מאדריד, דעצ. 15, (דורך א טראנס־אטלאנטישען ווייערלעס טעלעפאן קיין בוענאס־איירעס). א פרישער פארזוך צו שטירצען די מאנארכיע אין שפאניען איז היינט געמאכט געווארען פון רעבעלירענ־דע לופט־פליהער אין קואטרא־ווינטאס, און איז דערטרונקען געווארען אין בלוט בעת דער רעגירונג'ס ארטילעריע האט, אין פארלויף פון א פולער שטונדע באמ־באדירט דעם לופט־האפען און די רע־בעלירענדע לופט־פליהער.

קריעגס־צושטאנד איז דערקלערט געווארען איבער'ן גאנצען לאנד. קאמאנ־דיר רעמאן פראנקא, דער בארימטער שפאנישער לופט־פליהער וועלכער האט אנגעפיהרט דעם נייעם אויפשטאנד, האט זיך קוים געראטעוועט צוזאמען מיט די איבעריגע פיהרער פונ'ם אויפשטאנד, ווען עס איז זיי געלונגען צו אנטלויפען קיין ליסבאן, פארטוגאל.

לויט אלע ווארשיינליכקייטען איז דער רעוואלוציאנערער אויפשטאנד פאר־זיכטיג געפלאנט געווארען. אין מאדריד האט געזאלט אויסברעכען א גענעראל־סטרייק, אנהויבענדיג פון די אמוניציע פאבריקען, אבער עס איז אין צייט אונ־טערדריקט געווארען.

אין קואטרא־ווינטאס זענען דריי עראפלאנען ארומגעפלויגען און געווארפען פראקלאמאציעס צו דער ארמיי און צו די מאסען צו אנשליסען זיך אן די רעבעלען, און צו גרינדען א רעפובליק אין שפאניען.

צוליעב די פרישע אומרוהען איז א דאפעלטע וואך אוועקגעשטעלט געווא־רען ארום דעם קעניגליכען פאלאץ.

פארשלאג ליקווידירען „אזעט" דורכגעפאלען

מאסקווע, דעצ. 15, (איטא).

א פארשלאג אז דער „אזעט" און דער „קאמזעט" זאלען אויפגעלייזט ווע־רען ווייל זיי האבען שוין אויסגעלעבט זייער נוצליכקייט, איז היינט נידערגע־שטימט געווארען מיט א גרויסער מאיא־ריטעט ביי דער יערליכער קאנפערענץ פון דער פאראייניגטער „אזעט" ארגא־ניזאציע וועמענ'ס אויפגאבע איז צו באזעצען אידען אויף לאנד.

די דעלעגאטען וועלכע האבען דורכ־געווארפען דעם פארשלאג האבען דער־קלעהרט אז אזא שריט איז נאך ניט צייטיג.

היינט פרי ווערט דערעפענט אין קינג עדווארד האטעל ליבעראלע קאנווענשאן פון אנטעריא

800 דעלעגאטען און 300 געסט ווערען דערוואַרט. — וויכטיגע פראגען אויפ'ן טאג־ארד־נונג פון דער קאנווענשאן. — מעקס קליווער און סעמועל פעקטאר, מ.פ., אידישע פארטרעטער ביי דער קאנווענשאן.

אין קריסטאל־באלרום פון קינג עד־ווארד האטעל ווערט היינט פריה, ארום 10.30, דערעפענט די יערליכע ליבעראלע קאנווענשאן פון אנטעריא. עס ווערען דערווארט 800 דעלעגאטען, 300 געסט, און 50 צייטונגסלייט.

א צאהל וויכטיגע פראגען זענען פאר־ראן צו אויפגענומען ווערען ביי דער היינ־טיגער קאנווענשאן. קודם כל וועט אויס־געקליבען ווערען דער פיהרער פון דער פארטיי אין אנטעריא; צווייטענס וועט פארהאנדעלט ווערען די שנאפס־פראגע; דריטענס וועט אויך פארגעשלאגען ווערען א רעזאלוציע וועגען דער הײדרא פאוער פראגע, און פערטענס וועט האנ. פיטער הינען, דער געוועזענער מיניסטער אף לייבאר אין דעם קינג קאבינעט, פארשלא־גען וויכטיגע רעזאלוציעס וועגען פארבע־סערען דעם ארבייטס־צושטאנד.

אויסער די אויסגערעכענטע זענען פאראן א צאהל אנדערע וויכטיגע פראגען וואס וועלען פארהאנדעלט ווערען ביי דער היינטיגער קאנווענשאן.

מר. א. סי. הארדי, פרעזידענט פון דער אנטעריאר ליבעראלער אסאסיאיי־שאן וועט זיין דער טשערמאן פון דער קאנווענשאן.

די אראנזשמענטס־קאמיטע באַ־שטעהט פון: ק. א. קריסטי, וו. ר. פאר־קער, ה. ע. לענגפארד, פעטריק דאנעלי, מעקס קליווער פרעזידענט פון „דזשור־נאל", דזש. ל. ווילסאן, מרס. דזש. לא־וואל, מיס ע. מעקעי, מרס. וו. ה. פאקס און פ. דזש. מעקרעי.

די טאראנטאר פארטרעטער ביי דער קאנווענשאן וועלען זיין: דר. ר. פארקער, א. דזש. יאנג, אלדערמאן סעמועל פעק־טאר, מ.פ., דזשארדזש א. ארקווארט, דזש. סי. מעקרוער, פעטריק דאנעלי, מרס. ז. פ. סטיווענס, מרס. א. ביטאן און מרס. א. ב. טונער.

היינט 7.15 אוונט וועט אין קינג עדווארד געגעבען ווערען א דינער פון דער „טווענטיעט סענטשורי ליבעראל אסאסיאיישאן" פאר די דעלעגאטען. מרס. ב. ק. דזשאנסאן און מר. דזשאהן ל. ווילסאן וועלען זיין די טשערלייט פון דעם דינער.

צווישען די עהרען־געסט וועט זיין רייט האנ. סענאטאר דזשארדזש פ. גרע־האם.

וו. ע. נ. סינקלער
איצטיגער פיהרער פון דער ליבעראלער פארטיי אין אנטעריא.

אראבישער פאעט וויל אז אמעריקא זאל איבערנעמען א"י מאנדאט

מאנטרעאל, דעצ. 15.

אין א רעדע וואס דער אראבישער פאעט און דיפלאמאט אמין ריהאני האט דא געהאלטען, האט ער געזאגט, אז כל־זמן די אראבישע אספי־ראציעס אין פאלעסטינע וועלען ניט בא־פרידיגט ווערען, וועט עס פיהרען צו א פאראייניגטען אראבישען (פאן איסלא־מיק) אויפשטאנד נעגען אייראפע. אין דער פאראייניגונג וועלען אריינגעהן טערקיי, פערסיע און אראביע.

זייענדיג אונטער'ן איינדרוק אז מאנטרעאל איז א שטאדט פון די פאר־אייניגטע שטאטען, האט ער געזאגט, אז די אראבער וואלטען בעסער געוואלט אמעריקא אלס מאנדאטען־מאכט פון פא־לעסטינע, אנשטאט ענגלאנד.

יונג מיידעל פון קיט־שענער אטאקירט פון מאסקירטען מאן

קיטשענער, דעצ. 15.

אנווענדענדיג איבערנאטירליכע כוחות, איז היינט געלונגען דאס 16 יאריג מיי־דעל סטעלא פאיפער, צו ארויסרייסען זיך פון די הענט פון א מאסקירטען מאן, וועלכער איז אריינגעקומען אין הויז, בעת זי האט זיך געפונען אין שלאף־צימער, און ער האט זי געוואלט אטאקירען.

נאכדעם ווי ער האט זי אריינגעשליי־דערט אין בעט, איז זי אויפגעשפרונגען און איז אנטלאפען צו א שכן. דער חברה־מאן איז אבער ניט נעכאפט געווארען.

יאהודים פארלירען אין דאנ־ציגער קהלה־וואהלען

דאנציג, דעצ. 15, (איטא).

מזרח־אייראפעאישע אידען האבען פארכאפט אלע זעקס פלעצער אין די קהלה־וואהלען וואס זענען היינט פארגע־קומען. די דייטשע אידען האבען אפילו ניט באקומען קיין איין פלאץ.

ציון קאנגרעס וועט אפ־געהאלטען ווערען אין קארלסבאד

לאנדאן, דעצ. 15, (איטא).

דער 17־טער ציוניסטישער וועלט־קאנגרעס וועט אפגעהאלטען ווערען דעם 24־טען פעברואר 1931, אין קארלסבאד, טשעכאסלאוואקיע, לויט אן אפיציעלער דערקלערונג, וואס די ציוניסטישע וועלט עקזעקוטיווע האט דא ארויסגעגעבען. די דאזיגע שטאדט איז אויסגעוועהלט גע־ווארען נאכדעם ווי די עקזעקוטיווע האט דורכגעפיהרט א גענויע אונטערזוכונג וועגען דעם בעסטען פלאן אונטער די איצ־טיגע אומשטענדען.

באקאנט־מאכענדיג דעם טאג און די שטאדט פון קומענדען ציוניסטישען קאנ־גרעס, האט אבער די ציוניסטישע עק־זעקוטיווע ניט פארעפענטליכט דעם טאג־ארדנונג פון קומענדען קאנגרעס. די עק־זעקוטיווע איז נאך איצט באשעפטיגט מיט אויסארבייטען די איינצעלהייטען וועגען דעם טאג־ארדנונג.

ראדאמער סאסייטי צו־טיילט 100 זעק קארטאפל פריי

די ראדאמער סאסייטי האט ביי איהר לעצטען מיטינג באשלאסען צו צו־טיילען 100 זעק פאטייטאס (קארטאפעל) פריי צו ארבייטסלאזע און נויטליידענדע אידישע פאמיליעס אין טאראנטא. אויב נויטיג וועט צוטיילט ווערען מעהרער ווי די דערמאנטע צאהל.

יעדער איינער וואס נויטיגט זיך אין דעם זאל טעלעפאנירען ערלייך 5158 און טרינטי 7844־דאבעליו.

פרוי פון דערשאסענעם פאליסמאן ברעכט צוזאמען ביי איר מאנס לויה

נאכדעם ווי זי איז די גאנצע צייט געווען מוטיג, זינט איהר מאן, דער פא־ליסמאן ראי מעקווילין איז לעצטען דא־נערשטאג דערשאסען געווארען, האט מרס. ראי מעקווילין שוין מעהר ניט גע־קענט עס אריבערטראגען בעת דער לויה פון איהר מאן נעכטען בייטאג, און האט צוזאמענגעבראכען אויפ'ן וועג צו די סעמעטערי. זי איז שנעל אריינגעזעצט געווארען אין איינער פון די קארס און איז אפגעפיהרט געווארען אהיים אין אן אפגעשוואכטען צושטאנד.

די לויה פון פאליסמאן איז געווען איינע פון די איינדרוקספולסטע אין שטאדט פאר א לאנגער צייט. אויסער דעם טשיעף אף פאליס, די באארד אף פאליס קאמישאנערס, די גאנצע רייטענדע פאליציי־אפטיילונג און אויך הונדערטער ציווילע פריינט פונ'ם פאליסמאן, זענען אויך געקומען צו דער לויה א צאהל פון די אנגעזעהענסטע פיהרער פון עפענטלי־כען לעבען אין טאראנטא.

אין דער צייט וואס דער פאליסמאן מעקווילין איז באערדיגט געווארען, איז זיין מערדער, דער יונגער דזשאן בראקענשייר, געלעגען אין סט. דזשאזעפ'ס האס־פיטאל בעטענדיג אויף זיך דעם טויט. זיין צושטאנד איז נעכטען פיעל ערגער געווארען, און אויב קיין שנעלע פארבע־סערונג זאל ניט קומען, וועט ער ווארשיינ־ליך שטארבען.

זיינע עלטערן וועלכע זענען געקו־מען פון ווינדזאר האבען איהם נעכטען באזוכט, און אויך עטליכע פון זיינע נא־הענטע פריינט.

האפנונג אז היינטיגע וואך וועט גע־שליכטעט ווערען דער טעאטער־סכסוך אין ניו־יארק

ניו יארק, דעצ. 15, (איטא).

דער סכסוך צווישען די אידישע טע־אטער מענעדזשערס אין ניו יארק און די יוניאנס איז נאך אלץ ניט געשליכטעט. די קאנפערענץ וואס איז אפגעהאלטען געווארען דעם גאנצען זונטאגדיגען טאג און דעם גאנצען טאג שבת, האט ניט גע־קענט ברענגען צו קיין שליכטונג.

די טעאטער־מענעדזשערס האבען פארלאנגט, אז אלע טעאטער־אנגעשטעל־טע זאלען מסכים זיין צו א רעדוקציע פון 25 פראצענט פון זייערע איצטיגע וויי־דזשעס, בעת די סטיידזש־אנגעשטעלטע האבען שוין מסכים געווען צו פארקלענע־רען זייערע וויידזשעס אויף 10 ביז 15 פראצענט.

עס ווערט אבער דערווארט אז אין פארלויף פון היינטיגער וואך וועט דער סכסוך סוף־כל־סוף געשליכטעט ווערען.

שיף זינקט צוזאמען מיט מאנשאפט אין ניו־פאונדלענד

סט. דזשאהן, ניופאונדלענד, דעצ. 15.

א ווינט באגלייט פון א שטארקען שניי־שטורם וואס האט היינט געטראפען דעם מזרח־ברעג פון ניופאונדלענד, האט געזונקען א שיף מיט איהר גאנצער מאנ־שאפט. מען ווייסט ניט וויפיעל מענשען עס זענען געווען אויף דער שיף.

האליפאקס, נ. ס., דעצ. 15.

א שטארקער שניי־שטורם האט היינט געטראפען די פראווינץ נאווא־סקאשיא און ניו בראנזוויק. טעלעגראף דראטען זענען צוריסען געווארען, און דאס האט אונמעגליך געמאכט וועלכע עס איז טע־לעגראפישע קאמוניקאציע.

מאיר נאלדהאר ע״ה

398 מארקהאם סטריט, איז נעכטען פלוצלינג געשטארבען. די לויה וועט זיין היינט צוועלף (12) אזייגער פון פארשטארבענעמס וואוינונג. אלע מיטגליעדער פון דער בית יעקב שוהל, אלע פריינד און באקאנטע ווערען גערופען צו קומען צו דער לויה אין צייט.

אידיש - פארלאמענטארישער קלוב אין רומעניען באשולדיגט די רעגירונג אין אנטיסעמיטיזם

בוקארעסט, דעצ. 15, (איטא).

אומצוטרוי אין דעם מיראנעסקו קא־בינעט און אומצופרידענהייט מיט דער רעגירונג'ס מיטלען צו באקעמפען אנטי־סעמיטיזם איז היינט אויסגעדריקט גע־ווארען אין רומענישען פארלאמענט פון דעם אידיש־פארלאמענטארישען קלוב.

רעדענדיג אין נאמען פונ'ם קלוב האט סענאטאר מאיר עבנער געזאגט, אז בעת די אידען אנערקענען קעניג קאראל'ס באמיהונגען, זענען זיי אבער ניט צופרי־דען מיט דער רעגירונג'ס אקציעס צו בא־קעמפען דעם אנטיסעמיטיזם. ניט די רע־גירונג און ניט די געריכטען האבען גע־טאן זייער פליכט, האט עבנער דער־קלעהרט, און דאס האט געשאפען דעם איינדרוק אז די אנטיסעמיטישע אגיטא־טארען שטעהען העכער פונ'ם געזעץ, בעת די אידען זענען אויסער'ן געזעץ.

פואנקארע געפעהרליך קראנק

פאריז, דעצ. 15.

רעימאן פואנקארע, געוועזענער פרע־מיער פון פראנקרייך, איז פלוצלינג היינט פאראליזירט געווארען, און זיין צושטאנד ווערט דערקלעהרט אלס זעהר ערנסט.

מואווי־אקטיארען רא־טעווען זיך פון פייער

לאס־אנדזשעלעס, דעצ. 15.

18 פראכטפולע זומער־היימען פון מואווי־אקטיארען זענען דא פארניכטעט געווארען ווען א פייער וואס האט אויס־געבראכען נאך אן אויפרייס האט ארומ־געכאפט אלע וואוינונגען. דער שאדען ווערט אפגעשאצט צו באטרעפען ארום $400,000

די אקטיארען האבען זיך קוים גע־ראטעוועט מיט'ן לעבען פון די ברענענדע וואוינונגען.

שטאדט וועט צאלען פאליסמאנס אלמנה 6 חדשים וויידזשעס

אויף א פארשלאג וואס איז נעכטען בייטאג געמאכט געווארען פון אלדערמאן סעם פעקטאר, האט דער סיטי־קאנסיל גוטגעהייסען צו פארטזעצען צאהלען דער אלמנה פון דעם דערמארדעטען פאליס־מאן ראי מעקווילין, די רעגולערע וויידזשעס וואס ער האט פריהער באקומען, אויף א משך פון זעקס חדשים.

א פארשלאג איז אויך אנגענומען געווארען, אז די באארד אף קאנטראל זאל קאנפערירען מיט דער באארד אף פא־ליס קאמישאנערס, וועגען א פאליסי פאר עהנליכע פאלען אין דער צוקונפט.

שולען זענען די ערש־טע אפצורופען זיך פאר דעם „לאון פאנד"

ווי עס ווייזט אויס האבען זיך די היגע ארטאדאקסישע שולען פארמאסטען צו שלאגען דעם רעקארד מיט'ן אפרוף פאר'ן עמוירדזשענסי לאון פאנד.

די מיקאל סטריט שול האט שוין אריינגעשיקט 250 דאלאר אויפ'ן חשבון פון דער פארשפראכענער סומע. די שאו סטריט שול האט אריינגעשיקט $150, און די הענרי סטריט ליידים אוקזילערי $25.

נעכטען האבען אויך אנגעהויבען די קענוועסערס צו באזוכען די אידישע גע־שעפטסלייט, און זיי וועלען עס ווידער טאן היינט און מארגען.

אלע פארבארייטונגען ווערען אויך געמאכט פאר'ן איזא קרעמער קאנצערט אין מעסי האל, וואס וועט זיין דאנערש־טאג דעם 25־טען דעצעמבער.

לוקאווער רבי געשטארבען

ווארשע, דעצ. 15, (איטא).

רבי שמואל שלמה בראון, דער לוקאווער רבי, איז היינט געשטארבען אין עלטער פון 65 יאר. ער איז געווען באקאנט אלס א באריהמטער תלמידיסט און דער ארויס־געבער פון חסידישע ווערק.

די בעאמטע פון דער בית יעקב שול

23 הענרי סטריט, רופען זייערע אלע מיטגליעדער צו דער לויה פון אונזער פארשטארבענעם מיטגליעד

מאיר נאלדהאר ע״ה

389 מארקהאם סטריט, וועלכער איז נעכ־טען געשטארבען. די לויה וועט זיין היינט צוועלף (12) אזייגער פון פארשטארבענעמס וואוינונג. אויך אלע אסטראווצער און אינוואנצקער ווערען גע־רופען צו דער לויה.

אלע מיטגלידערינס פון די בית יעקב ליידיס אוקזילערי

ווערען גערופען היינט 12 אזייגער צו דער לויה פון

מאיר נאלדהאר ע״ה

וועלכע וועט פארקומען פון פארשטארבע־נעמס וואוינונג.